

Friends Indeed

Een thuis, een School, een Toekomst

De eerste olarcomputers met innovatieve Engelse software in de dorpen!

JAARVERSLAG 2013

Kostenpercentage 2012: 4,9 %

VISSERSGEBIED

Elf vrijwilligers op Campus Challenge

ILSE (I Learn to speak English) komt er aan!

Orthopedische werkplaats is in vol bedrijf

STAMMENGEBIED

Opening derde school in Kasipatnam

1000 micro krediet moeders aan het werk

Uitbreiding avondklassen voor volwassenen

I Learn to Speak English:ILSE

Plaatsing van 65 solarcomputers in vissers- en stammendorpen

5000 kinderen en 100 leerkrachten leren samen beter Engels

De missie van Friends Indeed

De missie van Friends Indeed luidt praktisch samengevat:

Voor ieder kind een thuis, een school, een toekomst!

Dat kan alleen als de armoede vermindert. Wij steunen daarom projecten op het gebied van onderwijs, gezondheid en inkomensverbetering.

Bestuur

Mevrouw drs. I. Wieling	voorzitter
De heer mr. J.D. Koster	secretaris
De heer N.C.G. Kuipers	penningmeester
De heer drs. G. Remmelts	lid
Mevrouw mr. K. Schadee	lid
Mevrouw drs. M. Lutgendorf	lid
Mevrouw drs. S. Dekkers	lid
De heer drs. J. Berens	lid

Erevoorzitter

De heer A. Khan

Bureau

Mevrouw mr. J.M. Legeland	directeur
Erna Goudt	kantoorassistentie en fondsenwerving
Niko Bergsma	kantoorassistentie en fondsenwerving
Elske Koelman	kantoorassistentie en fondsenwerving
Ineke Dijkman	boekhouding
Juliëtte Stevens	film

Zakelijke gegevens

Inschrijving

Friends Indeed is op 29 mei 2001 opgericht, statutaire zetel in Hoofddorp, en op 12 juni 2001 onder nummer 34157453 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Fiscus

Sinds 17 juli 2001 is Friends Indeed een instelling ex art. 24 4° lid Successiewet 1956 inzake vrijstelling van schenkingsrecht en de ANBI-status. Friends Indeed voldoet aan alle eisen van de recente ANBI-wetgeving, zie de website.

Adres en contactgegevens

Stichting Friends Indeed
Nieuwendammerdijk 329
1023 BJ Amsterdam
020 - 63630246
06 – 549 23 887
info@friendsindeed.nl
legeland@friendsindeed.nl
www.friendindeed.nl

Bankgegevens

ABN-AMRO 44 72 69 461
Postbank 500 222

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Voorwoord voorzitter	4
0. Totaal overzicht	5
I. Vissersgebied	6
0. Inleiding	6
1. Verbetering kwaliteit onderwijs op de 12 vissersscholen	6
2. Microcredit voor moeders	8
3. Daling kindersterfte: Water, Sanitatie, gezondheidszorg	10
4. HIV-aids programma	11
5. Campus Challenge voor kinderen met een beperking	14
II. Stammengebied	16
0. Inleiding	16
1. Twaalf stammenscholen	17
2. Schakelklassen	19
3. Avondklassen	20
4. Microcredit voor moeders	21
5. Inkomensverbetering families	23
6. Water, sanitatie gezondheidszorg	25
7. HIV-aids programma	28
8. Campus Challenge	30
III. I Learn to Speak English (ILSE)	
ILSE I: de plaatsing van solarcomputers in de dorpen	
ILSE II: het onderwijsprogramma	
IV. Algemeen	31
1. Capaciteitsversterking ARDAR	
V. Aanwezigheid, vrijwilligers en bezoek	32
VI. Conclusie	32
VII. Wij bedanken onze donateurs!	33

The numbers and financial details in this report have been supplied under the responsibility of the director and secretary of ARDAR

Het jaar 2013

Terugkijkend op het jaar 2013 valt het enorme plezier en de bevologenheid op van de lokale staf en Nederlandse vrijwilligers. Er wordt heel hard gewerkt aan alle programma - onderdelen.

In het vissersgebied zien we de resultaten van onderwijsverbetering en HIV programma. Op Campus Challenge gaan de kinderen goed; vooral op de Campus zie je daar dagelijks de resultaten van. Er ontstaat een hechte band tussen de kinderen. Ze doen het steeds beter op school en 'durven' ook steeds meer. 's Avonds onder het afdak, als er samen gezongen, gedanst en toneel gespeeld wordt, zie je kinderen die vorige jaar nog geen boe of bah zeiden stralend meedoen. Er groeit een hechte warme community. En wie er op bezoek komt ziet de stralende gezichten van deze kinderen en hoe ze vooruit gaan.

In het stammengebied zijn alle twaalf scholen bijna klaar. Het jaar 2014 zal gebruikt worden om te zorgen ook overal de waterputten en toiletten er zijn. De schakelklassen en de avondklassen draaien en er is een grote groep vrijwilligers die op de scholen assisteert. In 2014 gaan we hen een korte opleiding aanbieden op de Campus om zich voor te kunnen bereiden op het toelatingsexamen tot de opleiding tot onderwijzer. Het micro credit programma loopt goed en de inkomens van de gezinnen stijgen. En daarmee draagt het programma bij aan het behalen van de Millennium doelen.

Meest opvallend dit jaar is het driejarige programma I Learn to Speak English, afgekort ILSE. Binnen dit programma gebeurt het volgende:

1. Alle 27 scholen in het programma van Friends Indeed krijgen een of twee solarcomputers in de buitenkant van de muren op de veranda, met Engelse software waarmee de kinderen zichzelf en elkaar Engels kunnen leren tot niveau A1-A2. De software wordt gratis ter beschikking gesteld door de Childtution Foundation. De Rotary Foundation (deelname van vier landen) betaalt de computers en Friends Indeed draagt zorg voor de inbouwkasten, dat de foto's van de kinderen in de computer komen zodat ze verder kunnen waar ze waren gebleven, reparaties en begeleiding van de leerkrachten
2. Maar daarmee zijn we er niet: om te zorgen dat de kinderen naar een zelfstandig gebruik van de Engelse taal op niveau B1 groeien, moet hun leerkracht eerst naar niveau B2! Er is samen met E2LS een programma op maat ontwikkeld voor de 27 scholen waarin is opgenomen: ontwikkeling lesmateriaal voor de scholen, bibliotheek, cd speler met cd's, film met conversatie voorbeelden, de Childtution software, een testsysteem. Het meest belangrijke: 6 tweedaagse trainingen voor de leerkrachten en het selecteren en trainen van 'voorhoede' leerkrachten

Dit programma wordt een groot succes: de leerkrachten maar ook de lokale onderwijs inspecteurs zijn zeer geïnteresseerd en komen op de trainingen. Verder kan dit programma natuurlijk alleen maar draaien dankzij de inzet van de Nederlandse staf: vier vrijwilligers verbleven ook weer dit jaar 6 maanden op de Campus en assisteerden Peter Edelenbos, de projectleider van dit programma.

Het bestuur is erg blij met alle ontwikkelingen en we bedanken onze donateurs, die dit alles mogelijk maken.

Irene Wieling
Voorzitter Friends Indeed

0. TOTAAL OVERZICHT

Op de markt

Op de Campus

Overzicht van de lopende programma's

I. Vissersgebied

1.	Kwaliteitsverbetering onderwijs	15 dorpen	2009 - 2013
2.	Micro credit voor 850 moeders	15 dorpen	2007 - 2012
3.	Water, sanitatie en gezondheidszorg	15 dorpen	2012 - onderzoek
4.	HIV-Aids	250 dorpen en omgeving	2009 - 2014
5.	Kinderen en jongeren met een beperking	250 dorpen en omgeving	2009 - 2014

II. Stammengebied

1.	De bouw van twaalf scholen	12 dorpen	2009 - 2014
2.	Schakelklassen en avondklassen	12 dorpen	2009 - 2014
3.	Microcredit 1000 moeders	12 dorpen	2009 - 2014
4.	NREG programma	12 dorpen	2009 - 2014
5.	Landbouwverbetering	12 dorpen	2009 - 2014
4.	Water, sanitatie, gezondheidszorg	12 dorpen	2009 - 2014
5.	HIV-Aids	12 dorpen en omgeving	2009 - 2014
6.	Kinderen en jongeren met een beperking	12 dorpen en omgeving	2009 - 2014

III. I Learn to Speak English

1.	ILSE I	27 dorpen	2013-2014
2.	ILSE II	27 dorpen	2013-2015

I. VISSERSGEBIED

I.1. Programma Kwaliteitsverbetering onderwijs op 15 scholen

Projectnummer : 2009.002
Periode : 2009 - 2015

De scholen van Friends Indeed

1. Inleiding

Tussen 2005 en 2007 hebben Friends Indeed/ARDAR twaalf scholen gebouwd in het vissersgebied. Sedert 2009 wordt gewerkt aan het programma 'kwaliteitsonderwijs' op 15 scholen, waarmee wordt nagestreefd dat alle kinderen naar school gaan en dat de kwaliteit van het onderwijs wordt verbeterd.

2. Computer onderwijs voor kinderen in ver afgelegen gebieden

In 2013 is een English Training Centre opgezet op Campus Challenge, uitgerust met computers, leersoftware en leerboeken. We kregen toestemming van de twee District Education Officers en het Ministerie van onderwijs om kinderen per bus uit de dorpen naar Campus Challenge te brengen. In 2013 hebben 330 kinderen computerles gehad binnen hun reguliere lesprogramma. En 235 kinderen uit vijf dorpen hebben de 'summer classes' bijgewoond op Campus Challenge. Deze 'summer classes' zijn eveneens gericht op het verwerven van basale computervaardigheden, maar ook op het leren van Engels en het lezen van boeken uit de bibliotheek. De kinderen genoten van de 'summer classes'. We motiveerden de ouders tijdens onze voorlichtingsbijeenkomsten de kinderen vooral te sturen en we gaven aan wat het nut en de noodzaak was van kwaliteitsonderwijs.

3. Ouderbijeenkomsten

We hebben in totaal 49 ouderbijeenkomsten georganiseerd in alle 15 dorpen. In totaal waren 783 ouders aanwezig tijdens deze bijeenkomsten. De volgende onderwerpen kwamen aan de orde: aanwezigheid van kinderen in de school, meting van kwaliteit, vooruitgang van de kinderen, ouder participatie tijdens schoolactiviteiten etc. We hebben ook gediscussieerd over sanitatie, hygiëne, gezondheidszorg en goed gedrag.

Een belangrijk onderwerp was ook schooluitval, gevolgd door de begeleiding van 12 kinderen en hun ouders die op het punt stonden de school te verlaten.

Onze inspanningen hebben tot veranderingen in de houding van de ouders geleid als het gaat om het onderwijs van hun kinderen. De ouders toonden een grote interesse in het bijwonen van deze bijeenkomsten. Zij leerden eenvoudige technieken om vast te stellen dat het kind daadwerkelijk naar school gaat en om vast te stellen of het kind daadwerkelijk kwaliteitsonderwijs ontvangt. In

het jaar 2013 is een lagere seizoens-migratie vastgesteld, een lagere hoeveelheid uitval van de kinderen en geen van de kinderen verdween in de kinderarbeid.

4. Beurzen

Een groot probleem in de kleine dorpen is dat kinderen na het 5^e schooljaar, vooral meisjes, van school af gaan. De reden is dat de 6^e – 10^e klas alleen maar gevolgd kan worden in grotere dorpen en dat betekent meestal enige kilometers lopen. Vooral voor de meisjes is dit een ramp: zij worden als ze 10 jaar zijn thuis gehouden en worden ingeschakeld bij hout sprokkelen, water halen en op de jongere kinderen passen. Om te laten zien dat het de moeite waard is om het basis onderwijs af te maken t/m de 10^e klas, het kind is dan 15 jaar, geven we beurzen voor vervolg onderwijs.

In 2013 hebben we een onderzoek uitgevoerd. In totaal hebben 90 kinderen de examens gedaan van de tiende klas. Na de examens, ten tijde van de toelatingsperiode voor het vervolgonderwijs, hebben we een tweede onderzoek gedaan en troffen 64 kinderen aan die zijn toegelaten tot ‘college education’. De resterende 26 kinderen hebben geen poging gedaan toegelaten te worden. De onderwijs coördinator bezocht alle 26 kinderen thuis en bediscussieerde de situatie. De belangrijkste reden om niet verder te gaan leren is het ontbreken van financiële middelen. We hebben beurzen beschikbaar gesteld van maximaal € 125,- per jaar voor schoolgeld en de aanschaf van boeken

5. STAR-school model

Friends Indeed is al jaren bezig met ‘tailor made’ kwaliteitsonderwijs en dat werpt vruchten af. Maar we willen ook wel erg graag iets meer kunnen meten.

Op dit moment onderzoeken we de mogelijkheden om het STAR-school model, zoals ontwikkeld door Edukans, te implementeren. Het model is een raamwerk waarmee – na onderzoek en in samenwerking met de scholen - gerichte ingrepen en verbeteringen van de kwaliteit van het onderwijs mogelijk worden en gemeten kunnen worden. Het STAR school model bevat de volgende aandachtspunten:

1. Key indicators toegankelijkheid en de leeromgeving.
2. Key indicators leren en leerlingen.
3. Key indicators onderwijs en onderwijzers.
4. Key indicators school management en administratie.
5. Key indicators betrokkenheid van ouders en de gemeenschap
6. Key indicators leerlingvolgsysteem

I.2. Micro Krediet voor Moeders

Projectnummer : 2008.001
Periode : 2007 – 2014

Microcredit women working in the rope factory

1. Inleiding

De 783 alleenstaande moeders die vanaf 2007 een micro krediet kregen tussen € 50 en € 75 hebben zich georganiseerd in 59 groepen. Alle groepen hebben een bankrekening en werden begeleid bij:

- Het beheren van een bankrekening en het bijhouden van een administratie
- Het omschrijven van de taken van een groepsleider en de vice-groepsleider.
- Het ontwikkelen van vaardigheden en het bepalen hoe de groep moet gaan functioneren.
- De principes van het sparen

2. Hoe gaat het met hen?

Vergeleken met de situatie van voor 2007 gaat het aanzienlijk beter met de moeders. Zij hebben een inkomen – natuurlijk geen vetpot want het is maar een enkel inkomen per gezin. Maar ook de andere programma's hebben een impact: hun gezondheid is beter dankzij het water, sanitatie programma. En voor hun kinderen is er een beurs als ze na de basisschool door willen leren. Toch is er een aantal problemen: de touwfabriek in Thammayapalem heeft een machine nodig om de concurrentie bij te houden. En een probleem is transport: om goederen naar de markt te brengen, om kinderen - daar waar een weg is - naar school te brengen en om zieke mensen en zwangere vrouwen naar het ziekenhuis te brengen.

2. De Female Leadership reis

In januari 2013 organiseerde Friends Indeed, in samenwerking met het tijdschrift LOF en Van Iren consultancy een Female Leadership reis. Het was een groot succes. De deelnemende vrouwen sliepen op de Campus en bezochten o.a. de touwfabriek van de micro krediet vrouwen. Zij praatten uitgebreid met de micro credit vrouwen over wat er goed ging en minder goed.

3. Het female Leadership High Tea Event

Na thuiskomst besloten de deelnemers aan de reis het transport probleem aan te pakken en besloten een High Tea te organiseren. Er werden workshops verzorgd door de deelnemers die in India waren geweest en er kwamen 60 mensen. Het Event vond plaats te Putten en heeft 7.500 euro opgebracht. Een deel gaat naar de touwfabriek. Inzake het transport wordt op dit moment bekeken of er twee kleine trucks of zes zogenaamde gele tuctucs moeten worden aangeschaft. Zes tuctucs zijn gemakkelijker te verdelen over de 27 dorpen dan twee trucks.

I.3 Water, Sanitatie en Gezondheidszorg

Projectnummer : 2006.001
Duur Project : 2007 – 2010
Status : evaluatie en vervolg

Awareness meeting

Bore well platform

1. Inleiding

In 2007 begon Friends Indeed met een drie jaar durend program gericht op Water, Sanitatie en gezondheidszorg. De resultaten van het programma treft u aan in het jaaroverzicht van 2010. Na het afronden van het programma vroegen we ons af of de dorpen schoon bleven zonder onze terugkerende wekelijkse bezoeken. We besloten de dorpen twee jaar met rust te laten en te kijken hoe de situatie zich zou ontwikkelen.

2. Onderzoek naar Water, Sanitatie en Gezondheidszorg

In maart 2013 keerden we terug naar de vijftien dorpen om vast te stellen:

- a. Welke delen van het programma duurzaam blijken te zijn.
- b. In welke mate de sterftcijfers daadwerkelijk zijn gedaald.
- c. Welke delen van het programma versterkt dienen te worden in een follow up programma.

Het onderzoek werd uitgevoerd met drie instrumenten:

- a. Een vragenlijst met betrekking tot de huishoudens van 200 families.
- b. Focus groep discussies met belanghebbenden
- c. Observaties

3. Belangrijkste resultaten

Water aanvoer

Alle dorpen hadden een goede water aanvoer. Dit betekent veilig drinkwater gedurende het gehele jaar waardoor minder ziektes en waardoor vrouwen meer tijd aan werk konden besteden. Water afvoer en was platforms zijn ook in gebruik genomen. Deze faciliteiten zijn belangrijk voor het tegengaan van ziekten die ontstaan in water. Ze zijn echter verwaarloosd na het driejarige project.

Zorg voor moeder en kind

Dit was een van de kernactiviteiten in het programma. Een dramatische verbetering van de zorg kon worden aangetoond.

- a. Prenatale en antenatale zorg

Vroeger kreeg 23 % van de moeders prenatale zorg. Gedurende het project kreeg 98.5 % van de moeders prenatale zorg. Thans zijn de dorpen verbonden met de Primary Health Centers van de overheid. De gezondheidswerkster (ANM) bezoekt de dorpen regelmatig nu en iedere familie heeft een 'card' waarop de inenting van de kinderen en de moeders worden vastgelegd.

b. **Uitbraak van epidemieën**

Gedurende het project zijn geen epidemieën uitgebroken. Voorafgaand aan het project braken jaarlijks drie of vier epidemieën uit. De huidige situatie is stabiel.

c. **Kindersterfte**

De base line studie toonde dat de kindersterfte 42 was en 0 tijdens de projectuitvoering.

d. **Geboortes**

Van 621 zwangere vrouwen kregen er 615 gezond hun kind(eren). Zes moeders hadden problemen, maar er was geen sterfte van de moeders en de kinderen zijn veilig geboren

e. **IJzer en Folie**

Tijdens het programma kregen de 621 zwangere vrouwen allen ijzer en folie Acid tabletten.

Nu werd gevonden dat 553 vrouwen (89%) IJzer en Folie Acid tabletten genomen. Ten tijde van de base line studie in 2006 was dat 24%.

4. Sanitatie en wc's

De analyse van de wc- faciliteiten in dorpen en scholen toonde aan dat de huidige staat van de toiletten slecht is. Voor een deel is dit te wijten aan het ontbreken van directe water aanvoer, maar de wc's zijn ook smerig of niet in gebruik. Een kwart van de toiletten was zelfs gesloten, omdat men bang was voor het onjuiste gebruik van de toiletten door de kinderen. Een toilet aan huis wordt als smerig ervaren, slechts 30 van deze toiletten konden worden gevonden. Gedurende het project zijn twee pilot community toiletten gebouwd, maar ook hier ontbreekt het noodzakelijke onderhoud.

5. Infrastructuur op dorpsniveau

Het project is uitgevoerd vissersdorpen, waar de gewoonte bestaat de gevangen vis – zonder koeling - op te slaan in de hutten zelf en rondom de hutten op de grond te drogen. Dit heeft een zeer negatief effect op de leefbaarheid en de sanitatie van het dorp. De verbetering van de infrastructuur van het dorp is gezien als de mogelijkheid om deze slechte situatie te verbeteren.

a. **Vis platforms**

Net buiten het dorp zijn betonnen platforms gemaakt om de vis op te drogen. Alle vissers gebruiken deze platforms nu, waardoor de hygiëne in het dorp aanzienlijk verbeterd is. De kwaliteit van de vis is daardoor ook verbeterd, waardoor een hogere prijs kan worden gevraagd.

b. **Washing platforms**

Bij de waterpompen zijn z.g. was-platforms gebouwd. Daardoor wordt het waterpunt en het schoonmaken van eetgerei en kleren gescheiden. Ziektes die in water kunnen ontstaan zijn nu beter onder controle.

c. **Advocacy**

Acht dorpen zetten de lokale overheid onder druk om tube wells te bouwen: een waterleiding naar het dorp met een centraal tappunt. Ook plaatsten de dorpelingen borden bij de waterpunten om mee te delen dat het verboden is bij het waterpunt zelf borden en kleren te wassen.

6. De resultaten en hoe nu verder

Friends Indeed/ARDAR zijn de mening toegedaan dat in een periode van drie jaar positieve resultaten zijn behaald. De belangrijkste doelstelling: vermindering van de sterfte is gehaald. Tegelijkertijd denken Friends Indeed/ARDAR dat drie jaar een te korte periode is om een blijvend effect te garanderen. Met het oog op het bereiken van duurzame resultaten is een follow up programma geschreven. Op dit moment wordt met mogelijke donoren overlegd over de financiering.

I.4. HIV-aids

Projectnummer : 2009-001
Duur : 01.01.2009 – 31.12.2013

Weer aan het werk

1. Inleiding

Het Hiv programma is een van de succesvolle programma's van Friends Indeed. Het voornaamste doel is het verbeteren van de levensomstandigheden van kinderen met HIV, alsmede voorlichting en preventie. In het vijf jaar durende programma waren 2213 kinderen en volwassenen met HIV-Aids opgenomen. Uitgangspunt was steeds: het kind. Belangrijk bleek keer op keer om in de dorpen en gezinnen het vertrouwen te winnen: het is beter om er voor uit te komen dat er HIV in het gezin is zodat er hulp kan komen voor de kinderen en hun ouders. Dit identificatieproces is een van de pijlers van het programma en een sterk punt van ARDAR:

2. Samenwerking met de overheid en andere NGO's

HIV is een probleem dat een samenhangende aanpak nodig heeft. Er werd nauw samengewerkt met alle organisaties, vooral met de overheidsorganisaties.

3. Programma onderdelen:

a. Extra voedsel

Ieder jaar kregen ongeveer 100 kinderen extra voedsel.

b. Kookdemonstraties

Bij kinderen die HIV hebben is medicatie belangrijk, maar ook goed voedsel. Er werden kookdemonstraties gegeven over hoe met lage kosten en lokale producten gezond te koken. 'het hoofd van het department of Nutrition, Andhra University, naar de Campus. Hij gaf een kook demonstratie aan de 36 vrijwilligers in het programma hoe gezond te koken met lokale producten. We zien ook dat de voedselgewoonten veranderen: de families passen veilig, gezond en hygiënisch koken toe.

c. Ondersteuning huishouden

Ieder jaar kregen ongeveer 50 gezinnen gezien hun armoedestatus extra rijst, dal, olie, zeep en wat er nog meer nodig was. Hierdoor komt het gezin in een beter situatie en kan onder andere groente kopen..

d. Naar school en beroepsopleiding

De kinderen met HIV zijn begeleid in een 'terug naar school' programma. De praktische ondersteuning bestaat uit boeken, een tas, pennen en soms schoolgeld. De inhoudelijke

ondersteuning bestaat uit: praten met de leerkrachten, met de andere kinderen, met de burens. En uitleggen dat een kind met HIV of komende uit een HIV familie een gewoon kind is. Mits de discriminatie onder controle komt doen de kinderen het goed: de leerkrachten vertellen dat het per dag beter gaat.

e. Verwijzing naar ART centers voor medicatie

De kinderen met HIV en ook hun ouders werden verwezen naar ART centers.

Al deze kinderen en volwassenen kregen intensieve counseling, regelmatige follow up en ze doen het nu goed. De gemiddelde CD4 count van de kinderen is gestegen van 50 naar 150. De kinderen worden gezonder en doen het goed.

d. De formatie van children support groups

Deze groepen bleken van groot belang om de kinderen sterker te maken. Er waren wekelijkse meetings en er werden onderwerpen besproken als: opleiding, persoonlijke hygiëne, algemene kennis, stigma gerelateerde onderwerpen, communicatievaardigheden en de situatie van de ouders.

f. Foster care

Voor vele kinderen wiens ouders zijn overleden is een pleeggezin gevonden. Deze kinderen en hun pleegouders zijn financieel zeer kwetsbaar en hebben het meeste hulp nodig. Alle kinderen zitten in een groep. Zij moeten vertrouwen krijgen in het leven en een attitude ontwikkelen inzake positieve living.

g. Income Generation Support

Een aantal huishoudens kreeg IPG; dit is een soort van micro crediet maar met lage terugbetalingsvereisten gezien de kwetsbaarheid van de groep. Beroepen die gekozen werden zijn: visverkoop, naaimachine, geiten, kruidenierswinkel, kleren verkopen, ijzeren boxen voor mensen die wassen. Het IGP heeft een grote impact. Het kweekt zelfvertrouwen wanneer men in het eigen inkomen kan voorzien, het gezin is er beter aan toe en er is minder discriminatie.

h. Awareness meetings

Ieder jaar werden er voorlichtingsbijeenkomsten gehouden in de dorpen, welke zeer goed bezocht werden.

i. Extra zorg voor Zwangere vrouwen

De zwangere vrouwen geïdentificeerd met HIV kregen extra zorg. En de staf is apetrots: het lukt om de babies 'schoon' ter wereld te brengen!

j. Training vroedvrouwen

Ook vonden vroedvrouwentrainingen plaats op twee locaties. Dit is van groot belang: de vroedvrouwen zijn vrouwen uit het dorp die geen opleiding hebben gehad maar voorheen zonder enige kennis van zaken ook bevallingen begeleidden van HIV vrouwen.

De vroedvrouwen helpen nu bij het identificeren van HIV families en zorgen dat de vrouwen bevallen in het ziekenhuis.

k. linkage aan overheidsprogramma

Zeer belangrijk bleek het linken van kinderen en volwassenen met HIV aan overheidsprogramma's inzake: extra rijst, weduwnpensioen, een huis etc.

Het programma is afgerond per december 2013 en heeft een eigen jaarverslag.

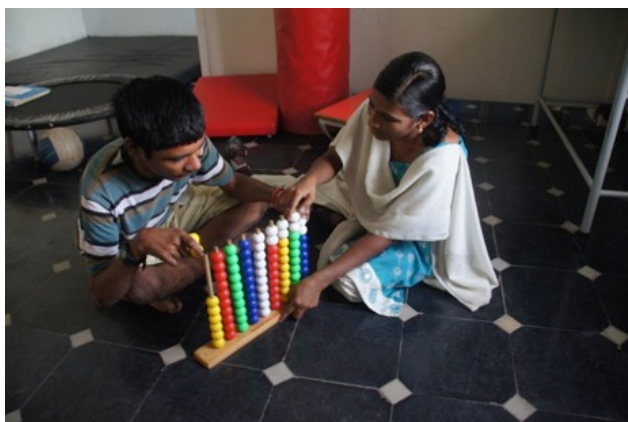
Maar het probleem is natuurlijk niet opgelost. Er ligt een dringend verzoek van de Child Protection Officer van de overheid om het programma voort te zetten.

Er ligt een ontwerp programma, maar Friends Indeed heeft de fondsen nog niet. Er wordt overlegd met potentiële donoren.

I.5 Campus Challenge voor kinderen met een beperking

Projectnummer : 2006.002, 2008.003/2008.004

Duur : 2010 – 2015

Campus kinderen bij de fysiotherapie en in het dorp

1. Campus Challenge

2013 was het vierde jaar dat Campus Challenge, geopend in januari 2010, volledig operationeel was. Campus Challenge heeft de ambitie om een toonaangevend regionaal center voor kinderen en jongeren met een beperking te worden. Binnen de kaders van Campus Challenge wordt aandacht gegeven aan alle vijf componenten van de Community Based Rehabilitation (CBR) Guidelines: gezondheid, onderwijs, toeleiding naar werk indien mogelijk, een sociaal leven en empowerment. Het jaar 2013 was ook het jaar van bezinning: met de teams is over vooruitgang gesproken. We hebben een aantal veranderingen aan gebracht in de ambulante zorg en in de jongeren sectie, waardoor de kwaliteit van het werk wordt verbeterd.

2. Het kinderdorp

Tegen het einde van 2013 woonden er 118 kinderen op Campus Challenge (einde 2012: 116). Hun beperkingen zijn als volgt:

1. Gehoor-beperkingen: 25 kinderen
  2. Visuele beperkingen: 21 kinderen
  3. Geestelijke beperkingen: 16 kinderen
  4. Lichamelijke beperkingen: 56 kinderen
- 118 kinderen, 60 jongens en 58 meisjes

De kinderen worden regelmatig gecontroleerd door de dokter en wanneer nodig door een specialist. Zij worden ingepland voor operaties, krijgen orthopedische hulpmiddelen, gehoorapparaten, fysiotherapie etc. De medische gegevens over de kinderen worden bijgehouden in een database. Voor ieder kind is een medisch plan opgesteld conform de CBR Guidelines.

3. Onderwijs op de English Medium School of in klassen voor speciaal onderwijs

De 56 kinderen met een lichamelijke beperking gaan naar de English Medium School. Kinderen met een beperking lopen meestal achter bij hun leeftijdsgenoten, wanneer ze op Campus Challenge aankomen. Velen zijn nog nooit naar school gegaan. De overgang naar de English Medium School, waar ze Engels moeten spreken is groot. Veel tijd en energie wordt gestoken in extra uitleg en

begeleiding, zodat ze de lessen kunnen blijven volgen, bij voorkeur op het niveau dat bij hun leeftijd hoort en zo snel mogelijk bij leeftijdsgenoten in de klas kunnen.

Speciaal onderwijs wordt gegeven in klassen met:

1.	Blinde of slecht ziende kinderen	21
2.	Gehoör gestoorde kinderen	25
3.	Geestelijk beperkte kinderen	16

Het is ons doel om een deel van de slechtziende kinderen en de kinderen met een gehoorstoornis te laten stromen op de English medium School. Daar zal veel extra begeleiding moeten worden gegeven door onderwijzers voor special onderwijs. Ook kijken we naar de mogelijkheden voor geestelijk beperkte kinderen om een beperkt aantal gezamenlijke uren les te krijgen op de English Medium School.

4. Medische zorg

In 2013 zijn in totaal 114 nieuwe kinderen en jongeren geïdentificeerd en gediagnosticeerd door het medische team, bestaande uit een dokter, een verpleegkundige, een fysiotherapeut en de orthopedische technici. Na de diagnose door het medische team zijn plannen gemaakt voor 497 kinderen, die uiteenlopen van een verwijzing naar een specialist tot de productie van een orthopedische ondersteuning. De dokter en de sociale werkers zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de medische plannen.

Fysiotherapie

Het is belangrijk dat de kinderen in de dorpen ook voldoende fysiotherapie ontvangen. In 2013 bezochten 43 kinderen de campus twee keer week voor fysiotherapie. Dit werd voor een deel gesponsord door het Liliane Fonds. Bovendien hebben de fysiotherapeuten eens per week de dorpen bezocht, om daar fysiotherapie te geven. Het is van vitaal belang dat kinderen ook thuis doorgaan met de oefeningen die ze nodig hebben. Daarom is een boekje gemaakt voor de ouders, waarin plaatjes zitten van alle oefeningen. Op sommige plaatsen start de overheid fysiotherapie. Indien dat het geval is, worden de kinderen gelinkt, maar blijven ook in de ambulante zorg.

5. De orthopedische werkplaats

De werkplaats begon aan het einde van 2011, toen vier Nederlandse vrijwilligers het pionierswerk ter hand namen en de werkplaats opzette vanaf ‘scratch’. Zij hebben eveneens een aantal Indiase jongeren – met een beperking – opgeleid. In januari 2013 is de werkplaats overgedragen aan de Indiase staf, die thans mede wordt gecoacht door Mobility India uit Bangalore.

De staf bestaat nu uit:

1.	Ram Babu	Orthotic Technicus
2.	Santosh	Prosthetic Technicus
3.	Surya	Orthotic Assistent

In de winter van 2012-2013 waren Sylvia Bertina en Tim van Karnebeek op de Campus. Om de overgang van de Nederlandse vrijwilligers naar de lokale staf mogelijk te maken hebben zij ‘The Big Orthopaedic Workshop Handbook’ geschreven. In dit handboek is alle informatie opgenomen, die noodzakelijk is voor het runnen van de orthopedische werkplaats: basiskennis van de menselijke anatomie, pathologie; informatie over orthoses; protocollen voor activiteiten in de werkplaats, administratieve formulieren en informatie over het onderhoud van de machines. Foto’s en praktische voorbeelden maken de informatie gemakkelijk toegankelijk. Dit is vooral ook van belang voor de onderlinge communicatie; Surya de orthopedische assistent is doofstom.

6. Trainingen voor beroepen voor jongeren

Campus Challenge heeft een semi-overheidsorganisatie gevonden die hetzelfde doel heeft als de Campus: jongeren met een handicap/beperking naar een baan leiden. NAC is een organisatie die hele praktische beroepsvoorbereidende trainingen aanbiedt: elektriciens, loodgieter, sanitaire voorzieningen aanleggen, etc. Door een samenwerking met NAC worden deze trainingen ook op Campus aangeboden, voor jongeren met en zonder een beperking/handicap. Dit jaar zijn 36 jongeren getraind als elektriciens. Van hen hebben 32 jongeren banen gekregen in verschillende delen van de staat Andra Pradesh.

Op dit moment hebben 52 jongeren succesvol een computer training van zes maanden afgerond. Zij zijn getraind in DCA (Diploma in Computer Applications) en zij leerden: Office, Photoshop en Pagemaker. 18 jongeren hebben een baan gevonden. Ook worden op dit moment 13 jongeren getraind in het naaiatelier en vijf van hen volgen een training in de print shop.

7. Ambulante zorg

Tot op heden zijn 1368 kinderen geïdentificeerd in 362 dorpen:

• Lichamelijk gehandicapt	572
• Visueel gehandicapt	162
• Gehoor gestoord	255
• Geestelijk beperkt	174
• Meervoudig beperkt	205

Een belangrijke taak van het Outreach team bestaat uit voorlichting van ouders en gemeenschappen. Dedorpsbewoners waar kinderen met een beperking leven worden betrokken bij de voorlichting om de stigmatisering van gehandicapte of beperkte mensen tegen te gaan. In 2013 hebben in totaal 1720 personen de 43 voorlichtingsbijeenkomsten bijgewoond. De onderwerpen tijdens deze bijeenkomsten zijn: de rechten van kinderen met beperkingen, de noodzakelijk beschikbare faciliteiten en ondersteuning. Ook wordt voorlichting gegeven om genetische bepaalde beperkingen b.v. door huwelijken binnen de familie, te voorkomen.

II. Het stammengebied Ananthagiri

Ananthagiri ligt op 1100 meter hoogte; de opening van een school

II.0. Inleiding

Friends Indeed voert in het stammengebied Ananthagiri voor de tweede keer een integraal programma uit waarin onderwijs, gezondheidszorg en inkomensverbetering gekoppeld worden. Doel is door het tegelijkertijd uitvoeren van modules in deze gebieden een duurzame meerwaarde te creëren en op deze wijze bij te dragen aan de Millenniumdoelen.

En langzaam zien we gebeuren wat we hoopten: de kinderen gaan naar school, de gezondheid wordt beter en er komt meer inkomen in het gezin. En dat betekent: de gezinnen pakken zelf de regie en er is een betere toekomst voor hun kinderen. We zijn onder de indruk van de inzet van de staf en van de moeders en vaders in dit gebied.

Onderwijs

1. De bouw van twaalf nieuwe scholen
2. Schakelklassen
3. Avondklassen

Inkomensverbetering

5. Micro credit voor moeders
6. Inkomensverbetering boerenfamilies
  - a. NREG programma
  - b. Landbouw programma

Gezondheidszorg

7. Programma water, sanitatie en gezondheidszorg
8. HIV programma
9. Programma voor kinderen en jongeren met een beperking

II.1 De bouw van twaalf stammenscholen

Projectnummer : 2010.001
Periode : 2009-2014

Bouw en opening school Borra

1. Inleiding

in 2013 konden we het scholenprogramma bijna afronden. Het laatste gedeelte, de toiletten etc, gebeurt in 2014. De overheid bouwt de afdaken voor de keukens. Een drietal scholen worden gebouwd in samenwerking met de overheid. Er zijn aparte fotorapportages beschikbaar met updates over de bouw van de scholen.

2. Overzicht scholen

Dorp	klas	status
1. Bheempolu	1-7	klaar
2. B. Kothavalasa	1-7	klaar
3. Kasipatnam	1-5	klaar
4. Borra	1-7	klaar
5. Garugubili	1-5	bouw bijna klaar
6. Cheerukubidda	1-5	klaar
7. Kondiba	1-5	bouw bijna klaar
8. Karivesu	1-7	klaar
9. Kamalapuram	1-5	reparaties bijna klaar
10. Muliyaguda	1-5	klaar
11. Mardhaguda	1-5	bouw bijna klaar
12. Valasi	1-10	nieuw gebouw klaar
Valasi	1-10	reparaties oude gebouw bijna klaar

3. Vrijwilligers

Op de scholen werken 25 vrijwilligers. Zij kregen een training en assisteren in de laatste klassen bij het geven. Zij assisteren bij de introductie van Engels, mathematics en science.

Aan deze vrijwilligers wordt aangeboden om aan het einde van het programma op Campus Challenge intern de vooropleiding tot leerkracht te doen – tot aan het toelatingsexamen.

II.2 Schakelklassen

Projectnummer : 2010.002
Periode : 2009 – 2014

In de schakelklas

1. Inleiding

In 2012 zijn er wederom schakelklassen gestart. In totaal zijn er de afgelopen jaren via de schakelklassen 601 kinderen doorgestroomd naar het basisonderwijs.

2. De cijfers

2010	3 centers	97 kinderen
2011	9 centers	229 kinderen
2012	11 centers	275 kinderen
2013	15 centers	345 kinderen
		-----
		946 kinderen

Dit is een fantastisch resultaat: de kinderen die tot nu toe bezig waren met vee hoeden, werk rondom de hut krijgen nu onderwijs.

Een volgende stap is om te zorgen dat de kinderen die naar de basisschool gaan ook doorstromen naar het 2^e deel van de basisschool, klas 6 – 10. Maar deze scholen staan te ver van de dorpen af. Ook is het voor meisjes niet veilig op de weg, met als gevolg dat er meer jongens dan meisjes doorstromen. En dat terwijl deze vervolgstap zo belangrijk is voor meisjes: zij werden in het verleden vanaf het 10^e jaar vooral thuisgehouden om te helpen bij het water halen, houtsprokkelen en vee hoeden. De oplossing is dat er meer meisjes naar een hostel gaan.

Belangrijk nieuws!
de overheid zag de kracht van de schakelklassen en de grote opkomst.
Dit bleek een eyeopener. De Schakelklas in Kithaithota is door de overheid
omgezet in een reguliere basisschool. Dit is een groot succes!

II.3 Avondklassen

Projectnummer : 2010.003
Periode : 2009-2014

Avondonderwijs voor volwassenen

1. Inleiding

Ons doel was om in vijf jaar tijd 500 volwassenen, vooral de micro credit vrouwen, te bereiken om te leren lezen, rekenen en schrijven. Want ze ontdekken dat het enorm helpt wanneer ze kunnen rekenen: ze worden niet meer belazerd op de markt! De deelnemers leren hun handtekening zetten, het lezen en schrijven van kleine zinnen en de basisbeginselen van rekenen zoals optellen en aftrekken. We zitten ver boven dit doel, zie hieronder.

2. De centra

In 2013 startten er 7 centra. De cijfers:

2010	9 centra	256 volwassenen (91 mannen en 165 vrouwen)
2011	6 centra	203 volwassenen (85 mannen en 118 vrouwen)
2012	12 centra	322 volwassenen (115 mannen en 207 vrouwen)
2013	12+7 centra	459 volwassenen (141 mannen en 318 vrouwen)
-----		1237 volwassenen

De micro credit vrouwen gebruiken het programma het meest intensief.

2. Discussies over de toekomst

Maar naast het leren lezen, schrijven en rekenen gebeurt er tijdens de avondlessen:

- er worden zeer uitgebreide discussies gevoerd: hoe zaken te doen op de markt, de kwetsbaarheid van de landbouwgronden, marktstrategieën, social issues, gezondheidsproblemen, grote bedrijven die stukken grond opkopen om grondstoffen te delven, overheidsplannen noem maar op. We denken dat dit proces even belangrijk is als lezen en schrijven en faciliteren het: de staf begeleidt deze discussies
- een aantal groepen heeft besloten geen – zelfgestookte - alcohol meer te gebruiken.
- de deelnemers raken er - door hun eigen onderwijs - van overtuigd dat hun kinderen naar school moeten.

Wij hadden dit buitengewone resultaat niet verwacht!

II.4 Microkrediet voor moeders

Projectnummer : 2010.004
Periode : 2008 – 2014

Vergaderingen in de dorpen

1. Inleiding

Er zijn in totaal 1000 micro credits uitgezet in 58 dorpen en dit programma ligt aan de basis van het succes van het programma in het stammengebied.

2. De cijfers

De 1000 vrouwen hebben 75 groepen gevormd in 58 dorpen. De vrouwen hebben geïnvesteerd in 28 trades. De meesten gaan voor schapen en geiten. Maar er zijn er ook die hebben geïnvesteerd in bananen, kippen en zout.

3. Bezoek aan de collega's in het vissersgebied

De vrouwen in het vissersgebied zijn al wat langer bezig met micro credit. Daarom werd besloten om wederom een 'exposure visit' te organiseren. Er werd een bus gehuurd en 60 stammenvrouwen gingen op bezoek bij de vissersvrouwen. Zij bekeken de touwfabriek in Thammayapalem en wisselden informatie uit over de visvangst en over zaken als 'exchange of money'. Ook werd er kennis gedeeld over leadership in de dorpen.

Het resultaat: in een dorp hebben de vrouwen een enorme vijver gegraven. Met het micro credit budget kochten ze kleine vis. Deze werd uitgezet en toen ze groot waren verkocht. Het was een geweldig moment voor het dorp: hele goede inkomsten waarmee ook een stukje infrastructuur in het dorp werd verbeterd. Helaas ging het de 2^e keer mis: alle vissen gingen dood. Nu is het wachten op hoe het dit jaar gaat.....

4. Training groep concept

Er zijn 24 groep concept trainingen geweest in voor 110 dorpen, waar 750 vrouwen aan deelnamen. Hier werd gepraat over de Millennium Development Goals, de vorming van groepen, het versterken van groepen, het identificeren van problemen en het oplossen ervan, een beter inkomen uit de business halen, verantwoordelijkheden, leiderschapskwaliteiten.

5. Resultaten van de groepstrainingen

Vroeger gaven de vrouwen hun producten eenvoudigweg per emmer aan de ‘middleman’ mee. Maar nu hebben de vrouwen uit de clusters Valasi, Kamalapuram, Bhimpolu, Kondiba and Borra geleerd hoe zij hun appels, groenten en tamarinde kunnen classificeren (‘grading’) naar kwaliteit en grootte. Zij gaan er zelf mee naar de markt en krijgen een betere prijs.

6. Extra aandacht voor groepen die moeite hebben met terugbetalen

De groepen uit een negental dorpen heeft moeite met terugbetalen. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat er in 2013 weinig regen viel en hun oogsten tegenvielen. Andere redenen die een negatieve invloed hebben op de terugbetaling zijn: migratie, te late betaling door de overheid van NREGS gelden, festivals, seizoensgebonden gezondheidsproblemen zoals malaria. In deze dorpen vonden extra groepstrainingen plaats.

Met de bus naar het vissersdorp Thammayapalem

II.5 Inkomstenverbetering families

Projectnummer : 2010.005
Periode : 2009-2014

1. Awareness meetings verbetering landbouw

De bewoners van stamgebieden leven in harmonie met hun omgeving, maar leiden een leven van armoede en uitsluiting. Zij hebben een eigen cultuur en zijn sociaal economisch ver achter. Het grootste deel van de bevolking is analfabeet, heeft een simpel beroep en is extreem arm. Het verbeteren van de landbouw kan een belangrijke bron van inkomsten worden.

Dit jaar waren er 72 bijeenkomsten over:

- het herstellen en activeren van opgedroogde bronnen, het dieper omspitten van velden en het aanleggen van kanaaltjes
- het opvangen van regenwater voor het groeien van bomen en gras voor het vee
- berekening hoeveel water er nodig is per oogst
- de opslag van water, hoe te voorkomen dat het snel wegloopt, infiltratie in de grond
- de kwaliteit van het oppervlakte water en het voorkomen van vervuiling
- hoe organische mest kan worden gemaakt
- de keuzes voor gewassen, het testen van zaden, samen een stuk land exploiteren
- hoe de producten naar de markt te brengen en er een faire prijs voor te krijgen
- oplossingen voor (tijdelijke) opslag van de oogst en later een betere prijs
- de overheidssubsidies en andere vormen van ondersteuning en de toegang daartoe

2. De impact en de outcome van de awareness meetings

De bewoners geven de volgende aan:

- 60% van de boeren heeft een kwalitatief betere oogst en verdiende er meer mee
- er wordt lokale compost gemaakt en de koeien worden per dag verplaatst om alle velden van mest te voorzien
- Via de inzet van het NREGS programma van de overheid zijn een deel van de velden thans ingedeeld terrassen met als gevolg dat het regenwater in de velden blijft
- De producten uit de bossen worden gezamenlijk opgeslagen en bewaard totdat de prijs stijgt Dit betekent een winststijging van 50%. Zelfs transporteren de bewoners hun producten naar andere dorpen als ze horen dat er een betere prijs betaald wordt
- Er worden technieken toegepast om ziekten op het land te bestrijden
- In de heuvels zijn in formatie stenen op de hellingen geplaatst om erosie tegen te gaan

- Er komt toegang tot overheidssubsidies en andere faciliteiten

3. Mango Plantages

Er werd in 2013 60 acres mango aangeplant, in 7 dorpen voor 60 boeren. De taak van de boeren was: het land ploegen, de gaten graven en bemesting verzorgen. Friends Indeed regelde de planten. De mangoplanten die in 2011 geplant zijn, geven nu bijna vruchten.

4. NREG programma

Het National Rural Employment Guarantee Scheme (NREGS) is een werkgelegenheidsprogramma om de armoede op het platteland aan te pakken. Dat programma geeft iedere volwassene recht op 100 – 125 dagen werk per jaar. Het werk moet binnen vijf kilometer van de woonplaats liggen. Het bleek voor de lokale overheden erg lastig om het programma in het stammengebied opgestart te krijgen. Het is nu toegestaan om ook op de eigen velden en die van de burens te werken zodat het land ontwikkeld wordt. De voorwaarde dat de deelnemers hun eigen gereedschap moeten meebrengen is er nog steeds. Friends Indeed organiseert per dorp een zogenaamd 'revolving fund'. Dat is een fonds met gereedschap dat door het hele dorp gebruikt kan worden. Dit is thans gebeurd in de twaalf schooldorpen, waarmee 32 gehuchten worden gecoverd. Dit jaar konden 300 mensen aan het werk.

NREG programma

II.6 Water, sanitatie en gezondheidszorg

Projectnummer : 2010.006
Periode : 2009 – 2014

Cattle shed en waterput

1. Inleiding

De meest voorkomende gezondheidsproblemen in het stammengebied zijn: TB, luchtweginfecties, malaria, diarree, koorts en gastro-enteritis. Verder is ondervoeding een belangrijk probleem met als effect bloedarmoede.

2. Water

Ieder jaar overlijden er kinderen aan diarree dat veroorzaakt wordt door onveilig drinkwater, inadequate sanitatie en slechte hygiëne. Na luchtweg infecties is diarree de 2^e doodsoorzaak. Chronische diarree in de eerste levensjaren veroorzaakt bovendien een slechte voedselopname later, ondervoeding, slechte weerstand en een onevenwichtige fysieke groei en cognitieve ontwikkeling. Veel kinderen zijn ‘weak’.

In totaal werden er dit jaar twee nieuwe waterputten geslagen, in Nimmumamidi en Gagubilli. Door schoon water zal de gezondheid en de cognitieve ontwikkeling van de kinderen toenemen. Het water wordt gechlloreerd, dat is in dit gebied de beste oplossing om te desinfecteren.

3. Sanitatie

Interventies op het gebied van gezondheid kunnen onderverdeeld worden in vier categorieën:

1. Verbetering van de watervoorziening per dorp
2. Verbetering van de wijze waarop met water wordt omgegaan per huishouden
3. De promotie van handen wassen
4. Sanitatie voorzieningen

4. Afdaken voor het vee

De bewoners van stammendorpen houden hun vee normaliter naast hun hut dan wel half in hun hut. Echter, de mest en urine van de dieren vervuilen de omgeving van de hut. De kinderen spelen er in en dit leidt tot ziekte. In de awareness meetings is dit alles uitgebreid besproken en het gevolg is dat er in twee dorpen een gemeenschappelijke hut is gebouwd voor het vee. Dit was een enorme stap voor de dorpelingen. Maar het gaat goed en nu is er weer eentje bij!

5. Muskietennetten

Er werden 750 muskietennetten uitgedeeld in 25 dorpen. De ouders weten nu dat deze netten helpen om malaria te voorkomen en dat ze hun kinderen er onder moeten laten slapen en zelf ook. Dat gebeurt. Maar het is nog niet voldoende: er moeten meer muskietennetten komen voordat het regenseizoen begint.

muskietennetten en het schoonmaken van de dorpen

6. Awareness meetings sanitatie

Er zijn in totaal 24 bijeenkomsten geweest waaraan 694 mensen deelnamen. Gesproken werd over de volgende onderwerpen:

- Village sanitatie
- Het voorkomen van uitdroging
- Het schoonhouden van de straten en hutten
- Motivatie om de kinderen naar school te sturen
- Persoonlijke hygiëne

De dorpsbewoners leerden dat een smerige en onhygiënische omgeving er aan bijdraagt dat kinderen en volwassenen ziek worden. Onder andere worden nu de potten met water en voedsel afgedekt en eet men zoveel mogelijk vers gekookt voedsel. Afval wordt weggegooid, niet op het erf maar verderop. Dat is nog niet echt de oplossing – er moet nog gepraat worden over afvalverwerking - maar helpt al enorm bij het bestrijden van muskieten en water gerelateerde infecties.

7. Clean and green village camp

Er zijn twee cleaning camps gehouden, in de dorpen Nanadakota en Ramachandrapuram. Er werd schoonmaakmateriaal aangeleverd zoals bleekmiddel, emmers, bezems, baskets etc. Mannen, vrouwen en jongeren deden mee en ruimden het hele dorp op. Nu is het de kunst ze schoon te houden. Dat gebeurt nog niet vanzelf.

8. Health awareness meetings

Een goede gezondheid is een groot probleem in dit gebied. De overheidszorg bestaat uit een gezondheidswerkster die 15-20 dorpen onder haar hoede heeft. Er is echter geen transport, er moet gelopen worden van dorp naar dorp en dat geeft risico's vooral voor meisjes en vrouwen. Verder zijn er traditionele gebruiken, die een goede gezondheidszorg in de weg staan. Er komen verbeteringen; er komt enige acceptatie inzake moderne medicatie. Er zijn 24 awareness meetings geweest met 687 deelnemers.

De onderwerpen:

- Water, sanitatie, algemene gezondheidszorg waaronder vaccinatie en voedsel
- Moeder- en kindersterfte
- Special care voor zwangere en zogende moeders en hun baby's
- Hoe te beschermen tegen infecties en seizoensgebonden ziekten
- Te vroeg geboren baby's, ziekenhuisbevallingen
- Hoe in de hut ORS klaar te maken
- Het terugdringen van ondervoeding
- Opgroeiende meiden
- Persoonlijke en omgeving gebonden hygiëne
- Het beschermen van goed water en het voorkomen van watergebonden ziekten

Probleem is ook dat de ANM (Auxiliary Nurse Midwife) van de overheid vaak niet beschikbaar is. Daarmee valt dan ook meteen het moeder en kind programma en vaccinatieprogramma van de overheid in het water. ARDAR entameert dat de moeders hun kinderen naar een Primary health Center brengen om te zorgen dat er gevaccineerd wordt. Ook de zwangere vrouwen moeten daar naar toe voor een check up. Er is een campagne 'safe motherhood'. De stelling is: 'safe motherhood' begint voordat een vrouw zwanger wordt: haar gezondheid moet in orde zijn.

Village health camps en schoolkampen

In 2013 zijn er twee healthcamps en twee schoolcamps gehouden, in Cherukubidda en Garugubilli. Deze plaatsen werden uitgekozen omdat er relatief veel malaria voorkomt, ijzergebrek, koorts, zwangere vrouwen, ondervoeding, seizoensgebonden infecties, huidinfecties, ouden van dagen met klachten, noem maar op. De dokter zag 165 patiënten, waaronder 87 vrouwen. Er waren 13 zwangere vrouwen die kregen wat ze nodig hadden (ijzer, vitamine B6, b 12 en foliumzuur). Er was een aantal gevallen van +Ve malaria, een kind met een aantal gebroken vingers, dertien kinderen kregen medicijnen voor scabies, cough and koorts. Er waren twee patiënten met TB. De ARDAR social werkers volgen de patiënten en zorgen dat zij hun medicatie innemen.

healthcamps

II.7 HIV-aids programma

Projectnummer : 2010.007
Periode : 2009 – 2014

Vroedvrouwen training

1. Inleiding

Friends Indeed en ARDAR geven voorlichting aan personen, gemeenschappen en lokale instituties om HIV/Aids te bestrijden. We werken daarbij samen met de overheid en doen het volgende:

- Voorlichting
- Versterking van kennis en vaardigheden
- Het voorkomen van verdere verspreiding
- Identificeren van groepen die het meest kwetsbaar zijn voor HIV/aids
- Het onderwerp wordt besproken in de avondklassen
- Training aan vroedvrouwen en “Unqualified Medical Practitioners” (UMP’s)

2. Kennis over HIV en bestrijding van discriminatie in awareness meetings en training

In deze afgelegen gebieden weten veel mensen nog steeds niet hoe HIV-Aids verspreid wordt en dit gebrek aan kennis brengt hen in een kwetsbare positie. Sommigen denken dat bescherming niet mogelijk is. Anderen houden vast aan oude culturele gebruiken, die hen nog kwetsbaarder maken. Vooral kinderen en teenagers zijn kwetsbaar en moeten regelmatig voorgelicht worden.

Het afgelopen jaar zijn er 24 meetings geweest, welke werden bezocht door 681 mensen, waaronder 433 vrouwen. Er is een aantal mensen doorverwezen naar een ART center voor hulp.

3. Samenwerking met de overheid

Samenwerken met de overheid is en blijft belangrijk. De overheid geeft ons de lijst van mensen die Hiv-positief zijn, zodat we hen ook in ons programma kunnen opnemen.

Onderwerp van gesprek met de overheid is ook dat er in het stammengebied geen overheidscentra zijn (ITCT center en ART center). Dit betekent dat mensen die een test nodig hebben of medicatie nodig hebben een dagreis moeten maken naar Visakhapatnam. Het is moeilijk om mensen zover te krijgen om deze reizen te maken, want dat betekent reiskosten maken naar een grote vreemde stad

en een of twee dagen geen inkomen. Voor de gedeelten van het gebied waar een weg is wordt met de overheid overlegd of de bus van de SADHAN Clinic kan komen.

4. Het trainen van vrijwilligers

Ananthagiri is een zeer uitgestrekt gebied. Om zich te krijgen om mensen die mogelijk HIV-Aids hebben en om hen te helpen is een netwerk van vrijwilligers nodig. Friends Indeed/ARDAR heeft hier goede ervaringen mee opgedaan in het vissersgebied.

In 2012 zijn er 12 trainingen geweest in waaraan 260 vrijwilligers deel hebben genomen, 91 mannen en 169 vrouwen. Deze vrijwilligers spelen een zeer belangrijke rol in hun gemeenschappen. Een deel van hen is zelf besmet. Vooral zijn de vrijwilligers belangrijk om het stigma rondom HIV-Aids te verminderen, te zorgen dat mensen regelmatig hun medicijnen innemen en om te laten zien dat een leven met HIV-Aids heel goed mogelijk is.

Ook spelen de vrijwilligers een belangrijke rol op de scholen: zij overleggen met de leerkrachten en de ouders als er een kind is dat HIV-Aids heeft zodat het kind gewoon naar school kan en vriendjes en vriendinnetjes heeft.

Mocht er extra zorg nodig zijn, medische zorg of voedsel, dan geven de vrijwilligers dit door aan de staf. Ook gaan de vrijwilligers mee wanneer er een bezoek moet worden gebracht aan de kliniek.

5. Training vroedvrouwen

Er zijn in 2013 drie workshops met midwives geweest. Er namen 127 vroedvrouwen en ASHA workers (overheids gezondheidswerkers) aan deel. De onderwerpen waren:

- STI: sexually transmitted infections
- Reproduction transmitted infections
- HIV transmission and non transmission conditions
- HIV symptoms
- Group Discussion and chart preparation and importance of workshop
- Why women are mostly infected to HIV Aids
- Spreading of STI in male and female

II.8 Campus Challenge

Projectnummer : 2010.008
Periode : 2009 – 2014

Kinderen op de Campus en in de ambulante zorg

1. Inleiding

Campus Challenge is de eerste regionale faciliteit waar kinderen met een beperking uit het stammingebied terecht kunnen en de zorg krijgen die ze nodig hebben. Vanaf de start van de Campus hebben we 140 kinderen geïdentificeerd. Er wonen er 15 op de Campus en de overige kinderen zitten in de ambulante zorg.

2. Exposure visits

Meer kinderen zijn geschikt om op de Campus te wonen, er medische zorg en onderwijs te krijgen en te bouwen aan een goede toekomst. Maar voor veel kinderen is de overstap naar de Campus, die niet in de heuvels ligt maar in het vissersgebied, groot. We gaan nu ‘exposure’ visits organiseren, waarbij ouders en kinderen die nu in de ambulante zorg zitten, op bezoek gaan op de Campus. Hun ‘gastheren en gastvrouwen’ zullen de stammenkinderen zijn die op de Campus wonen. Wellicht wordt dat de overstap wat gemakkelijker.

3. Nadere informatie

Voor een nadere omschrijving wordt verwezen naar :

- . het verslag van de Campus onder I.5 van dit verslag
- . het jaarverslag van Campus Challenge 2013.
- . het jaarverslag over het stammenprogramma 2013.

III.I I Learn to Speak English I (ILSE I)

Projectnummer : 2012.01
Periode : 2012-2015

1. Inleiding

Tijdens het werken in de dorpen (kwaliteitsprogramma onderwijs) vroegen alle scholen om electra en computers voor in de klassen. Dat is een enorme opgave, ook financieel. We haalden daarom in 2012 de kinderen per bus op uit de dorpen, brachten hen naar de Campus en gaven daar computerles en Engels. Dat ging goed, totdat de leerkrachten begonnen te protesteren: met de reistijd mee waren de kinderen zeker een halve dag weg en dat gaf problemen met de voorbereiding van de strenge Indiase examens.

2. Het plan: solarcomputers

De oplossing werd: per school een of twee solarcomputers met innovatief Engels erop, te plaatsen niet in de klas maar op de veranda's, zodat de kinderen er vanaf 's ochtends vroeg tot 's avonds laat bij kunnen. De toegang: het kind klikt de eigen foto aan en het programma houdt bij waar het kind is. Er werd overlegd met de Rotaryclub Visakhapatnam en Amsterdam-Nieuwendam. En het gevolg was een zogenaamde Matching grant. Dit houdt in dat de Rotaryclubs in charge zijn en Friends Indeed een zogenaamde collaborating partner is.

3. De uitvoering

De uitvoering is als volgt:

- a. Het plaatsen van 65 computers in vijftien vissersdorpen, twaalf stammendorpen en op Campus Challenge; aard- en nagelvast in de muur van de scholen op de veranda
- b.. Het aanpassen en uitbreiden van de huidige software van Childtution zodat het in een volgende fase ook gebruikt kan worden in het basisonderwijs
- c. Studie hoe kinderen met de software omgaan - leermogelijkheden en leerstijlen – opdat de software ook kan worden ingepast in het basisonderwijs
- d. Het trainen van de coaches de belast worden met onderhoud, voorlichting aan de ouders en het stimuleren van de kinderen om zelf Engels te leren

Eind 2013 zijn de eerste computers geplaatst. De plaatsing zal gereed zijn eind 2014.

Friends Indeed levert de technici die nodig zijn voor de ondersteuning.

De eerste leerresultaten – de computers leveren data - zullen eveneens eind 2014 beschikbaar zijn.

5. De eerste ervaringen

De resultaten zijn tot op heden verbluffend. Kinderen die nog nooit een computer hebben gezien of een muis hebben bediend, staan er met tientallen tegelijk voor. Altijd is er een kind die wel durft en voorzichtig met de muis begint te schuiven. En natuurlijk is er onze technicus die een heel klein beetje helpt. En jawel hoor. Na twee minuten hoor je de begintoon van het programma en vinden de kinderen zelf uit hoe het werkt.

Ook zag Friends Indeed zaken als: ineens staat er een schoolbank, omgekeerd, voor de computer met daarnaast een stoel. Wat gebeurt: de leerkracht dirigeert de kinderen allemaal de veranda op en de schoolbank fungeert als theater, kleintjes vooraan, groten achteraan. De leerkracht zit er naast, en geeft de kinderen de beurt. De rest zegt na!

Of: we rijden langs een school die de dag ervoor de computer heeft gekregen. Het is een vrije dag, maar alle kinderen zijn op de veranda en zitten voor de computer, terwijl twee kinderen de muis besturen. Drie meter verder links: alle vaders. Drie meter verder rechts: alle moeders. Het is een school die geen leerkracht heeft, alleen een klasse assistent die betaald wordt door Friends Indeed. Die stond er grijnzend bij te kijken en dat deden wij ook.

Millenniumdoelen

Armoede en honger halveren		1
Alle meisjes en jongens naar school		2
Gelijke kansen voor mannen en vrouwen		3
Kindersterfte verminderen met 66%		4
Moedersterfte verminderen met 75%		5
Bestrijding aids, malaria en andere dodelijke ziektes		6
Schoon drinkwater en 100 miljoen mensen minder in krottenwijken		7
Meer hulp Eerlijker handel Minder schulden		8

III.2 I Learn to Speak English I (ILSE II)

Projectnummer : 2013.01
Periode : 2012-2015

Bij Lorraine en Stephanie voor ‘TPR’

Bij Peter voor didactiek

Bij Paul voor uitspraaktraining

Lesmateriaal voor iedere school

1. Inleiding

De plaatsing van de solar computers in de dorpen is een enorme stap voorwaarts. De kinderen leren hiermee, onafhankelijk van hun leerkracht, tot aan niveau A1-A2. Maar daarmee zijn we er nog niet. Wil het kind een onafhankelijk spreker worden van de Engelse taal, dan moet het naar niveau B1 worden gebracht. Dat is een niet gering probleem, want de leerkracht moet daarvoor niveau B2 hebben. Maar deze heeft meestal zelfs niveau B1 niet!

Ook kwamen de eerste kinderen die het programma af hadden op ons af – op de Campus – en zeiden: Madam program finished, madam next?” We hadden geen ‘next’ en toch moesten we iets.

2. Een tailor made programma voor 5000 leerlingen en 100 leerkrachten

Besloten werd om een inventarisatie te maken van de kwaliteiten van de leerkrachten, het aanwezige lesmateriaal, bibliotheken etc, en op grond van wat werd aangetroffen een programma te ontwikkelen, samen met een Indiase Universiteit met ervaring in het opleiden van leerkrachten. In Nederland vroeg Friends Indeed aan Peter Edelenbos van E2LS om zijn onderwijskundige en onderzoekskennis in te zetten. In India werd de de Azim Premji University in Bangalore benaderd. Tevens vonden twee workshops plaats met de leerkrachten van de dorpen zelf – om uit te vinden dat het kennisniveau varieerde van nul tot matig. Om uit te vinden dat geen van de leerkrachten een

woordenboek had. Om uit te vinden dat de leerkrachten in het stammingebied aan het geven van Engels niet toekomen en het zelf ook nauwelijks spreken. Ook werd gepraat met de District Education Officer van Vizianagaram, om te horen dat hij zich ernstig zorgen maakt over de kwaliteit van het Engels van zijn leerkrachten (10.000) omdat de Indiase regering plannen maakt om een groot deel van het onderwijs in het Engels te gaan doen. Na genoemde rondes kon ILSE II worden geschreven: een programma waarin leerkrachten en kinderen samen een volgende stap maken in het verbeteren van hun Engels en er tevens wordt gezorgd dat de kennis gebord wordt.

3. Het plan van aanpak ILSE II

0. Het ontwikkelen van een netwerkorganisatie van 27 scholen

De 15 vissersscholen en 12 stammenscholen van Friends Indeed gaan samenwerken in een netwerkorganisatie met als doel: beter Engels voor leerkrachten en kinderen. Het samenwerkingsverband heet ILSE en is gevestigd op Campus Challenge.

1. Lesmateriaal voor de 27 basisscholen

De 27 basisscholen krijgen een basisuitrusting en lesmateriaal, in nauw overleg samen te stellen waaronder: een CD speler met cd's, Engelse tijdschriften, woordenboeken, flash cards, naslagwerken en leesboekjes. Iedere school heeft/krijgt ook een stalen kast met een slot.

2. Een vakdidactische bibliotheek

Er wordt een vakdidactische bibliotheek samengesteld bestaande uit o.a. uit lesboeken, vakdidactische literatuur, video's, films, Songs & Rhymes, welke wordt geplaatst op het ILSE centrum.

3. Een vakdidactisch werkboek voor de onderwijzers

Er wordt een vakdidactisch werkboek voor de onderwijzers samengesteld, waartoe allereerst de lesboeken voor Engels in de dagelijkse praktijk van de Telegu basisschool worden geanalyseerd. Het werkboek biedt de leerkrachten, niet geschoold in vreemdetalenonderwijs, concrete doelen, leerlijnen, voorbeelden en lessuggesties.

4. Een CD met voorbeeldgesprekken

De kinderen hebben voorbeelden nodig van de manieren waarop kinderen en volwassenen Engels spreken: op straat, op school, op kantoor, op de markt, bij de ticketoffice van de spoorwegen en op de televisie. Al deze voorbeelden worden op video vastgelegd. Voor 50 belangrijke spreekhandelingen worden scenario's geschreven, die worden omgezet in films. De films wordt geplaatst op de computers op de Campus en in de dorpen.

5. De uitbreiding van de software Childtuition

De software van Childtuition wordt uitgebreid met fase 3. Hierin zit onder andere kinder-wikipedia – en een zoekfunctie zonder dat de kinderen op internet komen.

6. De ontwikkeling van een testsysteem

ILSE is gericht op vooruitgang in het leren van Engels. Bij het begin van ILSE wordt een baseline-c.q. beginmeting gedaan. Deze testen voor luisteren, lezen, grammatica en woordenschat zijn bestaand, want ontwikkeld in de studies van Hazarika & Edelenbos (2013). Binnen ILSE wordt het vervolg ontwikkeld. De kinderen en de onderwijzers krijgen per september 2014 in totaal 140 vervolgstesten welke op termijn worden geïncorporeerd in de software en waarmee de vooruitgang voor woordenschat, grammatica, lezen en schrijven wordt gemeten. Het testsysteem verschaft zowel het kind als de onderwijzer Engels een gedetailleerd overzicht per vaardigheid van de vooruitgang die wordt geboekt. Het kind kan de tests doen nadat een bepaald deel van de software is gedaan of een periode van vier weken is afgesloten. Daardoor wordt het mogelijk de voortgang van ieder kind met redelijke intervallen te volgen. Aan de eindmeting in het najaar van 2015 worden de testen voor

spreeken en schrijven toegevoegd. De schaal indeling van de wereldstandaard, het Europees Referentie Kader voor de moderne vreemde talen, geldt als leidraad voor het testsysteem en de baseline meting en de eindmeting

7. De training van 100 onderwijzers Engels

Indiase en internationale nascholers geven aan 100 onderwijzers nascholingen. Dit gebeurt twee keer per jaar gedurende drie dagen. Tijdens de nascholingen gebruiken de nascholers delen van de Childtution software om de onderwijzers te tonen hoe de kinderen Engels leren lezen en luisteren en hoe ze woorden verwerven. De trainingen zijn gericht op het instructiegedrag van de onderwijzers in de praktijk. Tijdens de trainingen wordt:

- a. Ingegaan op het gebruik van de basisuitrusting tijdens onderwijs in de Engelse taal.
- b. Ingegaan op het gebruik van de computers in de buitenmuren van de scholen
- c. Het werkboek besproken met concrete doelen, leerlijnen en lesmogelijkheden.
- d. Geleerd verstaanbaar Engels te spreken
- e. Geleerd de kinderen Engels te leren spreken in sociale situaties.
- f. Nieuwe aantrekkelijke leerstof aangeboden, gericht op spreken in het Engels.

8. De training van lokale expert trainers en coaches

Een groep van 20 lokale onderwijzers wordt opgeleid tot expert trainers. Zij ontvangen een extra training binnen het ILSE-programma. In het laatste jaar van ILSE participeren zij als trainer in de trainingen en nemen de begeleiding in de klassen op zich. Hun taken zijn:

- a. Het trainen van hun collega's in de toekomst
- b. Op het niveau van de school samenhang aanbrengen tussen het gebruiken van de basisuitrusting, de voorkennis (opgedaan met de software) van de kinderen, gestructureerd vreemde talen onderwijs geven en nieuwe materialen ontwikkelen.
- c. Het helpen van de leerkrachten met het gebruik van de computers in de buitenmuren
- d. Het samen met de ILSE staf opzetten op de scholen van English Language Clubs voor de kinderen en een 'English Olympiade'. De twee activiteiten zijn gericht op het stimuleren van de betrokkenheid op het niveau van ouders, kinderen en onderwijzers bij ILSE
- e. De staf van ILSE helpen bij het opzetten van het netwerk van de samenwerkende scholen.

Met het opleiden van lokale trainers en coaches wordt het eigenaarschap van ILSE lokaal gegarandeerd.

9. Onderhoud solar computers met Engels in 27 dorpen

In de muren van de samenwerkende scholen zijn onder ILSE I per school twee computers op Solar geïnstalleerd. Het onderhoud, reparatie en vervanging valt onder ILSE II.

10. Evaluatie en eindrapport

Het programma wordt tussentijds geëvalueerd, mede gezien de toekomstige opschalingsplannen. In het eindrapport wordt het gehele programma geëvalueerd en een format bijgeleverd voor opschaling.

4. Voorlopige bevindingen

Er is in 2013 een start gemaakt met het lesmateriaal en het werkboek. De 1^e training vond plaats in november 2013 op Campus Challenge, waarbij het 1^e gedeelte van het werkboek gevuld werd. Er is begonnen met het schrijven van het scenario voor de cd en het maken van de flashcards. De vier vrijwilligers, die onder leiding van projectleider Edelenbos het programma vormgeven, bezochten tevens alle scholen en ontwikkelden zogenaamde 5 minute lessons. ILSE heeft een eigen jaarverslag, dat kan worden opgevraagd.

III. Algemeen

III.1 Capacity strengthening ARDAR

Projectnummer : 2010.010
Periode : 2009 – 2014

1. Versterking financiële administratie en verslaglegging

In een eerste financiële audit over het jaar 2010 werd de financiële administratie onder begeleiding van een externe accountant, mr. Suresh Kejriwal, nader ingericht en geautomatiseerd. Ook werd er een financieel actieplan opgesteld. Suresh Kejriwal blijft betrokken bij de uitvoering van dit actieplan en er werd afgesproken dat er ieder jaar een audit zal worden verricht.

2. Capacitybuilding team

Mr. Pradeep Esteves uit Bangalore ondersteunde het team bij het capacity building proces en bij het ontwikkelen van een visie op de toekomst. Bestuurslid Karin Schadee en directeur Anne Legeland waren bij enige van deze sessies aanwezig.

3. Rapportage

De lokale partner levert bij Friends Indeed jaarplannen en jaarverslagen aan per programmaonderdeel. In samenspraak met Friends Indeed worden deze stukken een stap verder gebracht en gefinaliseerd..

4. Fondsenwerving

ARDAR krijgt een steeds grotere taak bij het werven van fondsen. Binnen enkele jaren zal ARDAR de fondsen voor Campus Challenge voor een belangrijk deel zelf moeten verwerven. Door de lokale omstandigheden verloopt dit proces niet zo snel. Friends Indeed begeleidt ARDAR intensief bij dit proces. Er is een aparte fondsenwerfer benoemd die mede door Friends Indeed wordt gecoacht.

5. Monitoring door Friends Indeed

In het voorjaar van 2013 en in het najaar van 2013 waren Karin Schadee and Anne Legeland samen op de Campus om alle programma's te monitoren. Elk programma onderdeel werd met het betreffende team doorgesproken en de opzet voor de eindrapportages werd doorgesproken. In December 2013 Anne Legeland was opnieuw op de Campus om de eind rapportages door te spreken en de jaarplannen. Ook was er een meeting met de board van ARDAR en was de onafhankelijke accountant van Friends Indeed uit Calcutta, mr. Suresh Kejriwal aanwezig voor controle van de boeken en overleg met de staf.

6. Wisseling lokale partner

Hoewel dit het jaar rapport van 2013 is, kondigt Friends Indeed hierbij aan dat er een belangrijke verandering gaat plaatsvinden per 1 april 2014, aangezien dit feit bekend is op het moment van het schrijven van dit rapport.

Friends Indeed heeft besloten de relatie met partner ARDAR te beëindigen vanwege een verschil van inzicht inzake de uitvoering van de programma's. De nieuwe partner is de Association Saikorian, gevestigd in Hyderabad en met een afdeling in Visakhapatnam. De donateurs uit de beginjaren kennen deze organisatie goed: samen met AS werd in Hyderabad in de jaren 2003 – 2006 het Krushi Home gebouwd voor 120 voormalige straatjongeren. Ook werden er 18 sloppenscholen gerenoveerd en vier nieuwe gebouwd. The Association Saikorian heeft een afdeling in Visakhapatnam, 50 km ten zuiden van de Campus. Voor meer informatie over de nieuwe partner zie: www.saikorian.org and www.projectkrushi.org. Friends Indeed is zeer verheugd met deze ontwikkeling. AS is een sterke partner, met een heel goed netwerk. Leden van AS zaten destijds in de Advisory Board van de bouw van de Campus. Zij kennen de kinderen heel goed. Voor de Campus, maar ook voor de andere programma's zal deze samenwerking een versterking van de programma's inhouden.

7. Bestuur en bureau Friends Indeed

In 2013 is het bestuur van Friends Indeed uitgebreid met de volgende leden:

- Jos Berens   directeur basisschool & India ervaring
- Stephanie Dekker   marketing & communicatie
- Marlies Lutgendorf   orthopedie & management

Jos heeft de Campus en de programma's bezocht in 2013 en weet vanuit zijn onderwijskundige achtergrond waar hij over praat. Stephanie heeft gewerkt bij een andere NGO en is zeer ervaren. Marlies is een van de oprichters van de orthopedische werkplaats en woonde een half jaar op de Campus. Wij zijn erg blij met deze praktische en inhoudelijke versterking.

Vanwege transparantie vereisten behorende bij goed bestuur en NGO werk wordt gemeld dat Anne Legeland, directeur van Friends Indeed en Peter Edelenbos, directeur van E2LS en betrokken bij het ILSE project, elkaar tijdens de werkzaamheden voor ILSE gevonden hebben en een relatie hebben. Van harte geluk gewenst! Daar waar belangen elkaar zouden kunnen raken, worden deze aan het bestuur voorgelegd voor een extra toets.

8. Gasten

Er zijn in 2013 de volgende gasten geweest:

January - March 2013

• Anne Legeland	director Friends Indeed
• Karin Schadee	secretary Friends Indeed
• Female leadership group	training 10 Dutch ladies
• Mobility India	training 10 trainees orthopaedics
• Rotarians Visakhapatnam	visit and preparation Matching Grant
• Association Saikorian	visit children
• Peter Edelenbos	Director I Learn to Speak English
• Nico Bergsma	fundraising and assistant movie
• Juliette Stevens	movie
• Jos en Ilonka Berens	toekomstig Bestuurslid Friends Indeed
• Leo Verzijl en Wendy Walrabenstein	FEMI

October 2013 – December 2013

• Anne Legeland	director Friends Indeed
• Karin Schadee	secretary Friends Indeed
• Stefan Claassen	supervision orthopaedic workshop
• Maaïke Chanowsky	Childtution Foundation

• Dim Balsem	Childtuition Foundation
• Peter Edelenbos	Director I Learn to Speak English
• Robbert Neijenhuis	English staff
• Stephanie Mak	English staff
• Caroline Riussell	English staff
• Lorraine Dintzler	English staff
• Paul Hulsman	English teacher pronunciation
• Mobility India	ten members field training orthopaedics

Tevens waren er lokaal bezoeken over en weer aan de Rotaryclubs van Visakhapatnam en Vizianagaram en de serviceclub Association Saikorian.

9. Jubileum Friends Indeed

In oktober 2013 was er een feestelijke bijeenkomst van Friends Indeed in het Tolhuis te Amsterdam-Noord. Aanleiding het 12.5 jarig bestaan, maar het ging vooral over de ontroerende film die Juliette Stevens had gemaakt over de Campuskinderen en welke gepresenteerd werd. Ook werd de nieuwe website gepresenteerd. Sprekers waren o.a. Impulsis en Wilde Ganzen. Ook werd de prijs van de loterij onder de vaste donateurs verloot: voor twee personen een reis naar de Campus. Deze prijs werd gewonnen door een donateur van het eerste uur Bert van Herk: van harte welkom op de Campus!

V. Conclusie

Het jaar 2013 was wederom een bijzonder jaar.

Om te beginnen was er in februari een groep van tien Nederlandse vrouwen voor een Female Leadership reis. Zij bezochten de stammenvrouwen en de vissersvrouwen en bespraken met hen hun situatie. Vooral: ‘waar ben je trots op, wat gaat er goed?’ Om vanuit die antwoorden te kijken hoe de problemen opgelost konden worden.

Ook was Juliette Stevens er: zij maakte samen met Niko Bergsma een zeer ontroerende film over de Campus kinderen, welke gepresenteerd werd op het Friends Indeed event in oktober 2013.

Bijzonder waren ook de leerkrachten trainingen van het ILSE programma. Het is buitengewoon om een veertigtal leerkrachten in huis te hebben, met allemaal een verschillend niveau van Engels, en te zien hoe ze zich inzetten om hun Engels te verbeteren. De kinderen van de Campus zijn natuurlijk proefkonijn: zodra er een nieuwe techniek geoefend moet worden, rennen er een tiental naar binnen, gaan zitten en dan kan de leerkracht die ‘de beurt’ heeft met dit groepje aan de slag. Succes gegarandeerd!

En dan de veldbezoeken. Samen met gasten naar het stammengebied. Met de Female Leadership groep. Met de consultants van FEMI. Het betekent bijna altijd dat er een rivier overgestoken moet worden. En dat gebeurde de laatste keer ook. In een prachtig landschap, schoenen uit, de rivier doorwaden en opgewacht worden door de micro credit vrouwen.

Dan vergaderen, horen wat er goed gaat en nog niet zo goed. Begrijpen dat transport een groot probleem is, voor de vrouwen om hun producten naar e markt te brengen, voor de kinderen om de school te bereiken, voor de zwangere vrouwen om een ziekenhuis te kunnen bereiken. Praten, praten, praten en begrijpen. Teruglopen en tros bananen krijgen van een micro credit vrouw die een kleine zeer succesvolle plantage heeft. Teruglopen en een geitje geboren te zien worden bij een micro credit vrouw die een ‘geitenboerderij’ heeft.

En dan op de Campus aan komen en de kinderen weer zien, die altijd weer verrukt zijn wanneer iedereen weer binnen is. En aan komen rennen met hun schriften met hun laatste sommen. Of eentje in een rolstoel omdat haar been is geopereerd, maar het doet al bijna geen pijn meer. Of 's avonds onder het paviljoen laten zien welk toneelstukje ze hebben ingestudeerd. Waarbij de hele club – 120 kinderen sterk met de jongeren er om heen, het grootste plezier heeft. Wat te denken van het toneelstukje ‘ de vergeetachtige dokter’. Waarbij het helemaal geen probleem is dat de ‘dokter’ in een rolstoel zit en nauwelijks bij de patient kan die op de grond ligt en geopereerd moet worden, de ‘verpleegkundige’ doofstom is en de ‘patient’ nauwelijks wat ziet. Het stuk is zo geestig en iedereen zich suf lacht.

En dan is de dag weer helemaal goed. Daar doen we het voor. Om deze kinderen te laten groeien en bloeien. En dat kan omdat U onze programma's steunt. Namens de kinderen: dank daarvoor!

Namens het bestuur van Friends Indeed,

Anne Legeland
Directeur
16 juni 2014

Friends Indeed

A Home A School A Future

Nieuwendammerdijk 329 1023 BJ Amsterdam Tel. 020 – 636 0246, 06 549 23 887
info@friendsindeed.nl www.friendsindeed.nl ABN-AMRO 44 72 69 461, Postbank 500 222

